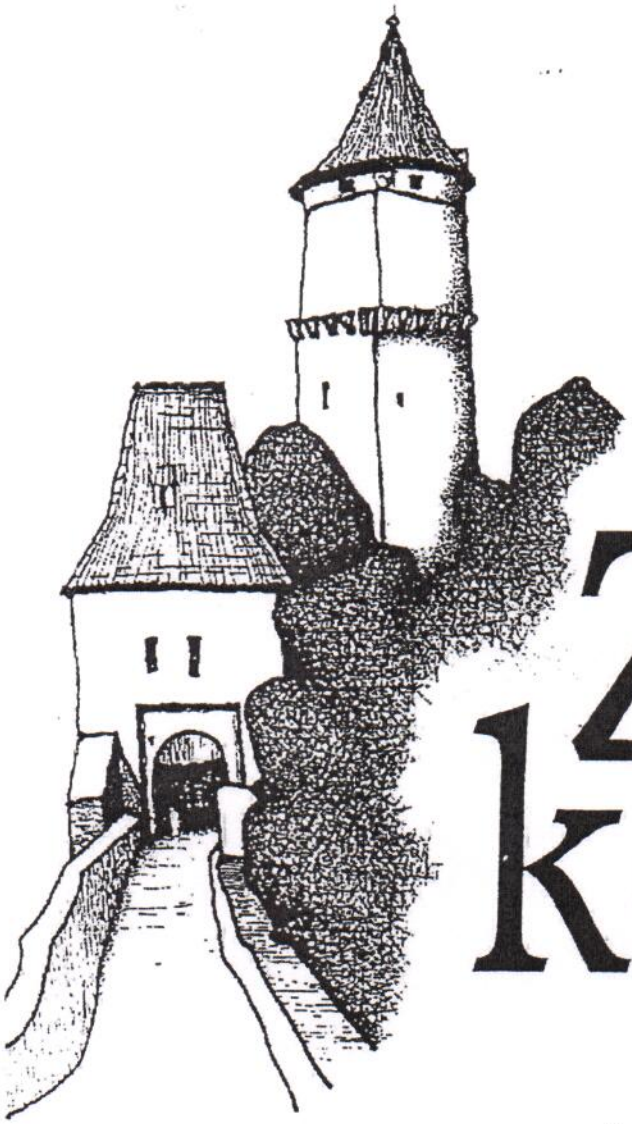

Zvíkovské zprávy

DUBEN 2022

EDITORIAL

Bože dej mi vytrvalost, abych překonal věci, které změnit nemohu.
Dej mi sílu, abych změnil věci, které změnit mohu.
Dej mi moudrost, abych tyto věci dokázal rozlišit.

Aischylos

Nikdo z nás netuší, co se bude dít koncem dubna, kdy vzcházejí naše Zprávy. Nejprve nás našel covid a nyní nás dorážíválka na Ukrajině.
Měla jsem za to, že doba „strážců pořádku" s prakticky neomezenou mocí, kteří vládnou světu a prostoru, kteří zahodili vlídnost i vychování, je nenávratně pryč. Plně si toho užili naši prarodiče a částečně i rodiče. My jsme fungovali v relativním klidu, i když někteří nejenom s vnitřním nesouhlasem. Asi toho klidu bylo příliš, asi jsme se příliš ulebedili v bezstarostnosti a blahobytu, ztratili jsme ostražitost. Člověk rychle zapomíná, nepříjemnosti odsouvá . . . Ono to nějak dopadne. Dopadlo to tak, až nám to vyrazilo dech a jsme bezmocní, bezradní, jako malé děti.
Doba, které vládne „strážce pořádku," vykazuje příznaky nemoci, je pokřivená, vykloubená, ani trochu normální. Budí strach a napětí. Pokud na samozvaného „strážce pořádku" něco zabere – kéž by! Nezmizí úplně. Bude číhat, vyčkávat na novou příležitost.
Máme v sobě dědictví revoluce, ač jsme se ještě plně nevypořádali s démony minulosti. Potěšující je, že cit pro pravdu, lásku, nějaké vyšší dobro je také součástí národní povahy. Většinou nám ale nevydrží dlouho.
„Strážce pořádku" dlouho ohlodával demokracii nehty, nyní již okusuje prsty a bere holé životy. Držme pěsti našemu světu, ať nám empatie vůči potřebným vydrží, i když se sáhne na naše jistoty.
V říjnu nás čekají volby do zastupitelstev. Pojďte do toho s námi. Doufám, že nám „strážce pořádku", potažmo „strážci pořádku" neznemožní pracovat na roli dědičné.
Začtěte se do Zvíkovských zpráv a na chvíli zapomeňte na hrůzy, které sledujeme v přímém přenosu.
Starosta ve svém článku opět přiblíží důležité dění v obci: zdary i nezdary, vizi o budoucích projektech. Paní Martina Měřičková – historička umění Prácheňského muzea v Písku je naší novou sousedkou. Díky ní si můžete přečíst článek o Václavu Bláhovi ze Svaté Anny – mnozí, kteří ho potkávali ani netušili, jaká osobnost žila v našem nejbližším okolí. Od paní Květy Zavadilové (Kotápišové) jsme získali zajímavé informace z píseckého muzea o písecké kamenném mostě. V nedalekém Protivíně se město dohodlo o zvelebení tamního zámku díky investicím malajské královské rodiny.
Začteme se i do výtažků z kroniky nedaleké obce Vůsí- jak se žilo lidem nedaleko Zvíkovského Podhradí. Ač nás dělí pár kilometrů, některé stránky života byly odlišné. Pěstovaly se jiné plodiny, jiné bylo rozvrstvení obyvatel.
Najdete ještě další zajímavosti. Přeji Vám uklidňující čtení a za příspěvky všem děkuji.

Teplé jaro, co nejméně stresu a malé radosti, které nás obohacují

Helena Žydková Smolková

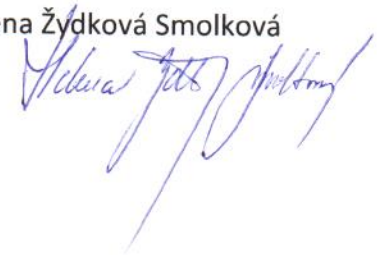

Krásné jarní počasí všem čtenářům

Zimní období bývá chudší na dění v obci. Co se tedy událo od listopadových zpráv?

Rekonstrukci komunikace vedle Policie se po různých peripetiích podařilo řádně dokončit a zkolaudovat.

Plánovaná výsadba dalších 37 stromů na dotaci z ministerstva pro životní prostředí již také v dubnu proběhla.

Ve vodárně pokračujeme s postupnou modernizací veškerého zařízení. Byl vyměněn druhý pískový filtr a další již nevyhovující součásti rozvodů. Na letošní rok připadá pravidelná výměna většiny domovních vodoměrů, která je povinná vždy po 5 letech. Obecní bagřík se osvědčil jako dobrý pomocník při budování nových přípojek a i při nedávné poruše vodovodního potrubí u rybníka.

Na podzim jsem také zmiňoval projektové přípravy chodníku od křižovatky ve vsi směrem k dětskému domovu a rekonstrukci šaten na koupališti. Vidíme, že ceny se zbláznily a dodací lhůty se prodlužují. Oba projekty jsou před dokončením.

Výběrové řízení na pronájem koupaliště také proběhlo. S vítězem, který nabídl nejvyšší částku (317 tis. Kč), jsme ve fázi předávání areálu a příprav veškerého zařízení na sezónu.

Ve finální podobě je již také nové zpracování územního plánu. Jeho veřejné projednání proběhne 2.5.2022 v 16 hod. v hotelu Zvíkov.

A průběžně se snažíme dle potřeb opravovat cesty (ke sv. Anně, pod Spodním rybníkem k ČOV) a další obecní majetek a zařízení.

Na podnět Petra Grilla jsme do rybníku, o který se stará, nechali vyrobit tzv. haltýř (klec na ryby), kde je v plánu vylovené ryby uchovávat a případným zájemcům kdykoliv odprodat.

V pořádku také proběhly každoroční kontrolní audity krajského úřadu. Tolik tedy k tomu, co se nejdůležitějšího událo.

Máme informace o plánovaných opravách obou mostů, které by měli proběhnout postupně v příštím roce. Jihočeský kraj již vybírá zhotovitele. To jako obec samozřejmě nemůžeme ovlivnit. Můžeme se však včas připravit na komplikace s tím spojené.

Po delší době jsem na Odboru dopravy Jihočeského krajského úřadu opět připomněl naší problematickou křižovatku. Byla zadána bezpečnostní studie, ze které by mělo vzejít budoucí řešení dané křižovatky.

Letošní rok bude největší investiční akcí dokončení kanalizace v „souhradí". Připomenu, že stavba byla úmyslně rozložena do dvou etap, abychom mohli také dvakrát čerpat jedinou možnou dotaci z Programu obnovy venkova. Ve výběrovém řízení uspěla firma Stareko s částkou 825 tis. Kč bez DPH (počítáno je s dotací 300 tis. Kč).

A čeká nás připravit důležitou událost – komunální volby, které se budou konat již na konci září. Nastává proto nejvyšší čas pro ty, kteří mají zájem o práci v obecním zastupitelstvu, aby připravili své kandidátní seznamy. Se vším jsme samozřejmě ochotni na OÚ pomoci. Vnímám, že zájem není moc veliký. Doba je složitá a starostí přibývá. V zastupitelstvu se zabýváme myšlenkou, zda ponechat pro další 4 roky 9 zastupitelů nebo počet snížit na 7 „statečných"…

A protože je to můj poslední článek do zpráv jako starosty končícího volebního období, využiji příležitosti a poděkuji nejen zastupitelům, ale Vám všem, za spolupráci. Problémy byly a budou. Troufám si říct, že se v převážné většině podařilo vše úspěšně zvládnout.

Přeji nám všem, aby se našlo dost kandidátů, a abychom společně zvolili zastupitelstvo se zájmem o další zvelebování Zvíkovského Podhradí.

Josef Bárta - starosta obce

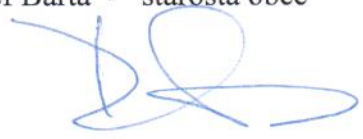

Covidová pandemie nám „hodila vidle“ do mnoha našich plánů. Začínáme se nadechovat a uskutečňovat společná setkávání.

Kde jsme mohli být a co zažít

- Adventní setkání s koledami v kapličce bylo milým pohlazením. Díky dětem, i dospělým, kteří přispěli zpěvem, účastí a neodmyslitelně také něčím na zub.
- Díky Davidovi Průšovi, Adamovi a Matyášovi Vnukovým a paní Tereze Bártové za spolupráci při Tříkrálové sbírce. Vykoledovalo se 4 142,- Kč.
- Po odmlce hasiči připravili ples s bohatou tombolou, kde úvodem zazpíval malý zvíkovský sbor Hláska.

Těšit se můžeme:

- na sobotu 30.dubna, kdy se sejdeme u tradičního pálení čarodějnic, tentokrát na louce u místní hospody.
- na neděli 15. května ve 14,00hodin – Den matek, kde svým vystoupením potěší děti i sbor Hláska. Letos v hotelu Zvíkov.

Všichni, kteří mají chuť se mohou setkávat v zaběhnutých aktivitách: sbor Hláska a keramické tvoření. Budete vítáni.

Přejeme všem hezké jaro.

Kdopak se nám narodil . . .

Den je dlouhý, sen je krátký,
vy to víte, já to znám.
Kdo by chtěl být bez pohádky?
Pojď pohádko, pojď už k nám!

Vítej u nás, pobuď s námi,
tebe každý slyší rád,
potěš děti, táty, mámy,
budeme se spolu smát.

Ten nejkrásnější vánoční dárek rozbalovali pod stromečkem paní Barbora Bicanová s panem Martinem Šmídem.
14. 12. 2022 přišel na svět chlapeček s krásným slovanským, královským jménem Václav.

Paní Petře a Josefovi Bártovým se 11. 2. 2022 narodila holčička Eliška. Jméno pochází z hebrejského *eliševah – věřím* a nosila ho i jedna z žen otce vlasti, krále Karla IV.

Děťátkům přejeme samé dobré sudičky a rodičům mnoho radostí a občas pevné nervy. Připojují se i autoři dětské poezie: Jiří Žáček a Shel Silverstein.

Jeden kousek ze skládačky leží na chodníku,
jeden obrázkový dílek mokne v dešti,
možná je to modrý knoflík z pláště kouzelníků,
odlesk křišťálové koule, ze které e věští,
nebo hrášek, co se dává do postele princezně,
abys poznal, že je pravá.
Může to být pavučina, nebo láhev zlého džina,
tři oříšky pro Popelku, vlasy Děda Vševěda,
trocha medu, co si schoval medvídek Pú z oběda,
pírko Ptáka Ohniváka, kus perníku z chaloupky,
kterak Jeníka tak láká,
malá slza, co se koulí dolů z oka andělovi,
a kdo ví, čím ještě může být ten malý dílek,
rozmáčený deštěm.

Dobrý večer, dobrou noc,
zamhuř víčka, dcerko, synku.
Až dopovím pohádku,
sen vám sletí na peřinku.

Až dopovím pohádku,
proběhnete Zlatou branou.
Dobrý večer, dobrou noc,
ráno zase na shledanou!

Keramický pozdrav od dětí z dětského domova

Když si tvoří místní z hlíny

Na vyhlídku do kempu!

Vážení občané Zvíkovského Podhradí,

s příchodem jara nás těší vyšší návštěvnost a zájem o ubytování, s čímž souvisí i spuštění víkendového provozu letního kiosku na oblíbené vyhlídce. Během slunečných dnů je vyhlídka perfektním místem kde načerpat energii nejen formou občerstvení, ale i příjemným relaxem na našich vlastnoručně vyráběných dřevěných lehátkách. Pro náročnější klientelu dokončujeme stavební práce na novém objektu grilovací kóty se saunou, ze které si výhled na řeku Otavu budete moci taktéž vychutnat.

Dále bychom vás rádi informovali, že i letos plánujeme první sobotu v říjnu Zvíkovskou říjnovku aneb "oktoberfest" po našem! Koncem října pak dětmi zbožnovaný Halloween. Budeme se na vás těšit.

Tak na viděnou a zase někdy na vyhlídce!

Za tým Srubového kempu Zvíkov Village
Marie Bártová

ROZLOUČENÍ S VÁCLAVEM BLÁHOU

Vynikající typograf, grafik, ilustrátor a malíř Václav Bláha st. Odešel na věčnost na sklonku minulého roku. Dožil se krásných devětadevadesáti let. Pro mne má tvorba pana Bláhy zvláštní význam. Pamatuji si ho již od dětství, kdy jsem jezdívala od babičky ze Zvíkovského Podhradí za kamarádkou na Svatou Annu. On byl první „opravdový umělec," kterého jsem potkala. Pamatuji si, že působil nepřístupným dojmem. I přes to jsem jednou sebrala veškerou svou odvahu a zeptala se, jestli by mi ukázal své obrázky. Odmítl. O pětadvacet let později stojím opět u jeho dveří, tentokrát v panelovém domě v Písku na Dukle, kam se odstěhoval na důchod. A opět ho prosím o možnost vidět jeho tvorbu. Tentokrát už mě neodmítl. Naštěstí. V roce 2018 se tak mohla uskutečnit výstava Václava Bláhy s názvem JEZERO DUŠE a byla mojí vůbec první výstavou, kterou jsem v Prácheňském muzeu uspořádala. Pro Václava Bláhu to byla naopak výstava poslední. Kruh se uzavřel.

Václav Bláha se narodil roku 1922 v Praze. Studoval na Officině Pragensis u profesora Jaroslava Švába (1945 – 1946) a na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze u profesora Karla Svolinského (1946-1951). Zároveň se věnoval od konce 40.let typografii, v nakladatelství Václava Petra. Po absolvování vysoké školy spolupracoval s dalšími významnými českými a slovenskými nakladatelstvími, jako byl Odeon,Tatran nebo Československý spisovatel. Pro Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění typograficky upravil téměř sto svazků edice světové poezie Plamen. V 70. letech začal Václav Bláha formou samizdatu vydávat edici Hoštění, soubor kapesních ilustrovaných vydání poezie v malých nákladech. Byl držitelem mnoha ocenění za Nejkrásnější knihu roku a ceny Masarykovy akademie umění Praha. Významně pozvedl knižní kulturu a jeho práce patří k vrcholům české i slovenské typografie.

Volná tvorba zůstala mírně stranou pozornosti a je spíše intimní výpovědí života na konci světa. Vesnička Svatá Anna, kde strávil Václav Bláha většinu aktivního života, leží na ostrohu v meandru řeky Otavy. Jezdíval po ní na loďce a zaznamenával vjemy a dojmy z přírody. Kreslil motivy zrcadlení na vodní hladině, třpyt slunečních paprsků na vlnách a intimní zákoutí říční krajiny.

Jsem ráda, že jsem nezanevřela na umělce a jejich umění po onom dávném svatoanenském odmítnutí. Přišla bych o tu čest seznámit se s tvorbou Václava Bláhy a uspořádat výstavu opravdového umělce a vzácného člověka. Čest jeho památce.

Martina Měřičková
Historička umění Prácheňského muzea v Písku

Paní Martina Měřičková je naší novou sousedkou. Nenápadný, téměř opuštěný domeček č.p.44 po jejích prarodičích, Kristýně a Josefovi Šnajdrových,dostává nový kabát a vylupuje se do krásy. Děkujeme za milý příspěvek do místního plátku. Mnozí z nás pana Bláhu potkávali, znali a ani si neuvědomovali, jakou byl osobností. Kolo života je neúprosné.

Václav Bláha starší ve svém ateliéru na Svaté Anně v roce 2013

Foto: Magdaléna Bláhová

PÍSECKÝ KAMENNÝ MOST VČÍSLECH

Okolo roků cca 1260- 70 – pravděpodobná doby výstavby mostu
(1265 – Přemysl Otakar II. byl s celým dvorem v Písku. Spekulace – nemohlo se jednat o otevření mostu ??)
1348 – první písemná zmínka o mostu (Karel IV. přikazuje, aby pokuty vybrané ve městě sloužily k údržbě mostu)
1351 – Karel IV. vydává povolení řádu křížovníků s červenou hvězdou postavit :*špitál před Pískem ne konci mostu* **.**
1544 – „Restauratus" – 40 kvádr levého zábradlí (od Kalovy ulice)
18.2. 1655 – ledová dřenice
1720-30 – vztyčení sousoší sv. Jana Nepomuckého
Okolo 1757- vztyčení sousoší Kalvárie (J. Hammer)
Okolo 1770 – vztyčení sousoší sv. Anna samatřetí a Antonín Paduánský
24.-25. února 1768 – při povodni se zřítila levobřežní mostecká věž a jsou strženy dva levobřežní oblouky
1768 – 70 – opravy po povodni. Projekt – přísežný zemský hydraulik Matěj Vyšín. Opravu provedl pražský stavitel J.J. Wirch. Tato oprava dala dnešní podobu segmentovému oblouku.
27. února 1784 – ledová dřenice – stržen 4 a 5 oblouk (od pravého břehu)
1791 – písecký cínař Václav Hanzl vyrábí na most nový krucifix
1849 – bourá se pravobřežní mostní věž
1898 – návrh na rozšíření mostu směrem severním o 3 m a více, aby se na mostě vyhnuly dva povozy. Bylo také navrženo, aby stávající sochy byly odstraněny a nahrazeny novými : ..."*které by byly městu i mostu ke skutečné okrase***". (Otavan, 12. listopadu, strana 3).**
Březen 1940 - ledová tříšť byla odstraňována pomocí trhaviny. Tyto výbuchy narušily statiku mostu.
1941-45 – opravy narušené konstrukce mostu vlivem ledové dřenice a použití výbušnin. Hlavně byly opraveny pilíře a jejich límce, včetně vydláždění dna mezi pilíři.
8.-9. července 1954 – povodeň s kulminačním průtokem 800 – 870 3/sec. Předpokládalo se, že se jednalo o tzv „ stoletou vodu".
1953- Projekt n.p. Stavoprojekt České Budějovice : položení asfaltového koberce zalitím kamenných kostek a nová základová deska. Byl to naštěstí jediné z projektu, který předpokládal částečné rozebrání mostu a hlavně jeho zpevnění železobetonovými klenbami o síle nejméně 40 cm, Odstranit vychýlení zábradlí, vše bude vyspraveno cementovou maltou. Naštěstí byl realizován pouze asfalt v roce 1959.
1993 – byl ukončen průjezd městské dopravy po mostě
21.-22. prosinec 1993 – obleva, průtok 516 m3/sec.
1994 – 1996 – průzkumové práce dle koncepce oprav vypracované Ing. Zdeňkem Fukou CSc.
1996 -výběrové řízení na opravu mostu vyhrává firma REKOM Praha.
1996-98 opravy mostu (smlouva s firmou zněla na 18.963 466,-Kč, skutečná cena díla 15.617 281,-Kč . ÚSPORA 3.346 185,-Kč !!
22. září 1998 vydává Městský úřad v Písku povolení k užívání mostu
12. -13. srpna 2002 – pravděpodobně nejničivější povodeň v dějinách města. Průtok 1400 m3/sec.(déle nebylo jak a čím měřit), výška hladiny 903 cm.
Srpen 2002 – duben 2003 – opravy po povodních. Tyto opět provedla firma REKOM Praha. Na číslo účtu 179113151 se sešla částka 5.264 636,-Kč. Oprava stála 4.403 699,-Kč.
13. května 2003 byl most znovu po opravách otevřen
19. leden 2007 – orkán Kirill shodil z mostu kříž s korpusem Krista. Byl vyloven potápěči z řeky. Původní kříž je v Prácheňském muzeu. Na most byl instalován kříž nový.
V zábradlí je uloženo 611 kvádrů, z toho 38 nových. Na mostě napočítáte cca 900 kovaných kramlí.

Od první písemné zmínky o mostě (1348) a 2017 uplynulo 669 let
Dva kvádry s daty povodní 1554 a 2002 odděluje od sebe 458 let
2017 – 15 let od povodně v roce 2002

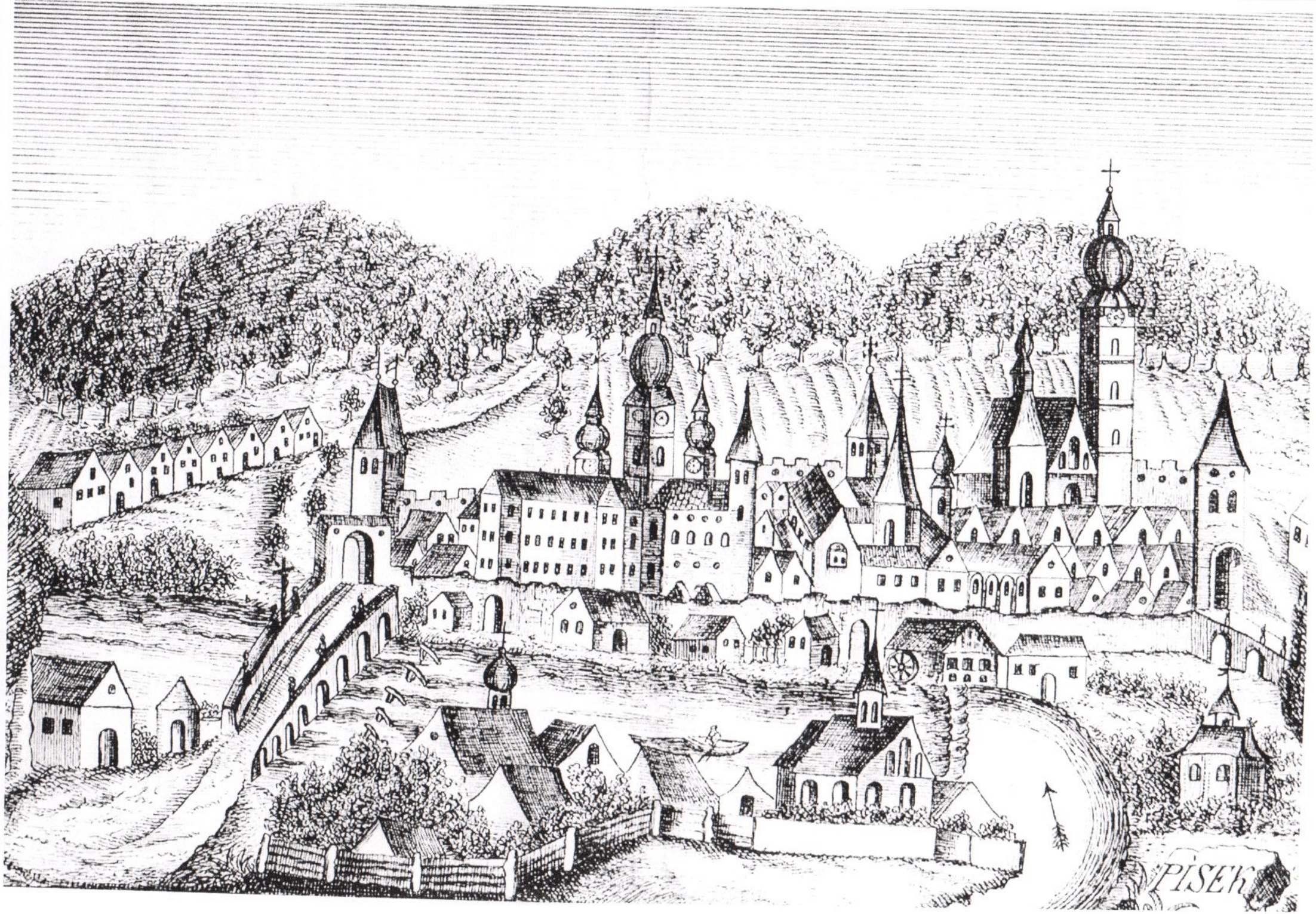
PISEK

Protivín se už třese na turisty

ALŽBĚTA TESÁRKOVÁ

Protivínský zámek by chtěl v budoucnu konkurovat Českému Krumlovu či Hluboké FOTO WIKIPEDIA

PROTIVÍN Po poklidném náměstí v jihočeském Protivíně se v měsících mimo sezonu prochází maximálně pár desítek místních. Takřka nic zatím nenasvědčuje tomu, že by se ze skromného městečka mohlo už napřesrok stát rušné turistické středisko, jaké by mohlo časem konkurovat třeba Českému Krumlovu. Zásluhu na tom má nést tamní – donedávna bezprizorní – zámek, který se zanedlouho promění v luxusní sídlo malajské královské rodiny. Ze zdevastovaných budov pak budou apartmány.

„Docela se těšíme, že město ožije. Zámek už potřeboval opravit," uvedli pro LN Lenka a Petr, kteří bydlí v malém domku v bezprostřední blízkosti protivínského zámku, kde už několik měsíců probíhá rekonstrukce. „Asi tady bude chvíli prach a rušno, ale s tím se musí počítat. Jinak by to zchátralo, a to by byla škoda," dodávají.

Termální lázně i heliport

Protivínský zámek nebyl pro veřejnost přístupný posledních třicet let. Návštěvníci, kteří přijeli do malého města na Písecku třeba za krokodýlí zoo, mohli do zámeckého areálu včetně sedmihektarové zahrady pouze nahlédnout skrze oprýskanou bránu. Ta by se měla s novým majitelem – Malajským královským fondem – veřejnosti po dokončení rekonstrukce otevřít. Část zámku však bude nadále sloužit pro soukromé účely malajské královské rodiny.

„Více než třetina zámku, kde budou mít vlastníci svoje sídla, bude trvale uzavřená. Zbytek včetně poloviny zahrady bude kdykoli přístupný veřejnosti. Celý zámek se uzavře pouze v případě, že přijede královská rodina, a to se předpokládá maximálně na osm týdnů v roce," upřesnil pro LN starosta města Jaromír Hlaváč (ODS).

Plány se zámkem má investiční skupina IC Group, která pro fond historický objekt koupila za 100 milionů korun, velkolepé. Investovat do něj chce zhruba pětinásobek pořizovací ceny. Na místě má vzniknout rekreační a vzdělávací centrum, ale také hotel a vyžití pro veřejnost. Zahrada má být upravena do anglického stylu a ožijí i historické sklepy s valenými klenbami. Kromě toho ale mají být součástí areálu také třeba zámecké termální lázně nebo heliport.

Zámek, který svého času patřil i Karlu IV., spadá díky své bohaté historii pod ochranu památkářů. Nově by ho měly doplnit výrazné moderní prvky, které se kromě vnitřních prostor zámku dotknou především zámeckého nádvoří. Tam mimo jiné vznikne třeba prosklená výtahová šachta. Ředitel Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích Daniel Šnejd v tom nevidí problém.

„Při předních pohledech na zámek by nemělo dojít k žádné zásadní změně. Také pokud se budeme bavit o interiéru, tam po nedokončené rekonstrukci z 80. let 20. století příliš památkových hodnot již nezůstalo, došlo tam například k otlučení omítek a k odstranění dalších konstrukcí," uvedl pro LN. „Projednání toho projektu probíhá bez problému, projektant zohlednil všechny naše připomínky," dodal.

„Snažíme se najít co nejvyváženější průnik historické obnovy památkově chráněného objektu se současnou moderní architekturou tak, aby celkový výsledek byl kvalitní a citlivý – tedy jak si takovýto významný objekt zaslouží," dodala mluvčí IC Group Tereza Chvojková. Už nyní investor počítá s tím, že rekonstrukce vyjde nejméně na půl miliardy, dokončit by ji chtěl už v roce 2023.

Podzámčí bude patřit hostům

Na očekávaný nával turistů se ale musí připravit i město, kam dosud přijíždělo asi sto tisíc návštěvníků ročně. „Protivín má jednu velkou bolest, a tou je ubytovací kapacita, která je zde téměř na nule, takže hosté sice přijedou, ale ještě ten den odjedou. Můj cíl je, aby tu přespalo deset procent lidí, kteří přijedou do jižních Čech do Českého Krumlova a na Hlubokou. To by byl obrovský ekonomický přínos," doufá Hlaváč, který v polovině prosince úspěšně dojednal také odprodej budov podzámčí celkem za 16,8 milionu korun. Novým majitelem je, stejně jako v případě zámku, Malajský královský fond.

„Plánované kulturní a obchodní centrum v podzámčí by mělo zahrnout i penzion, apartmány, restauraci, kavárnu a pekárnu. Podzámčí, které tvoří sedm budov s pozemky, je nyní v havarijním stavu. Chceme jej kompletně opravit a investovat do něj 150 milionů korun. Rádi bychom zde pořádali akce pro veřejnost, které by přilákaly nejen místní, ale i turisty: od farmářských trhů přes sezónní akce, jako je májka, až po vánoční trhy," řekla Chvojková.

O svoje bydlení se tak právem obávají lidé, kteří už léta ve zchátralém podzámčí žijí. Podle starosty jde asi o 40 lidí, většinou mají nájemní smlouvy na dobu určitou. „Ti, kdo mají smlouvy na dobu neurčitou, od nás samozřejmě byty dostanou," ujistil starosta.

Takzvaný Chateau Protivín je v rámci The Royal Capital Club pilotním projektem, podobné plány má malajský fond s dalšími jedenácti sídly po celém světě. „Další objekty jsou plánované v Německu, v Itálii, v Malajsii a na dalších místech," dodala Chvojková.

LIDOVÉ NOVINY 6.1.2022

Výtah z kroniky obce Vůsí psané od roku 1928 řídícím učitelem Dvořákem

(*Pro autenticitu přepsáno i s chybami kronikáře*)

. . . . . .Obec Vůsí je vzdálena od osady Červená ve vzdušné čáře 1km 600m, ježto silnice z Červené k Vůsí na farských pozemcích pro velké stoupání (leží osada Červená oproti Vůsí o 112m níže) tvoří několik zákrutů, je pak vzdálenost obou obcí po silnici větší. Lidé jdoucí pěšky, zkracují si cestu, že používají pěšinu vedoucí Zádušním lesem.
Vzdálenost obce Vůsí od obce Květova činí 2km, od obce Kučeře jen nepatrně více, od obce Voseka 4km 700m, od města Milevska 8km 600m.
Veobecnou je snaha vlastniti alespoň nějaké pozemky. Role patřící obci ve výměře 14ha mají zdejší občané (domkáři) pronajté. Stejně mají pronajato 6a luk a přes 4ha pastvin. Žel, že pro nepozornost pasáků trpí velice stromky vysázené podél okresní silnice.
Domkáři mimo obdělávání svých polí nalézají obživu jakožto zedníci, tesaři, nádeníci v sousedních obcích. Někteří jsou dělníky ve mlýně pana Šejhara v Červené. V zimě a k jaru nalézají zdejší chudší občané obživy v lese jako dřevorubci. Většinou mimo nepatrný plat mají za kácení stromů, loupání klád a podobné práce za odměnu chvoj a dřevo k prodeji (nezpůsobilé, nahnilé).
Rolníci, kteří by sami nezastali obdělávání svých pozemků mají k pomoci čeledíny a slušky. V přítomné době jsou mzdy čeledínů tyto: hotově v penězích 2.400 – 2.800 ročně. Pak přídavky: 1 oblek sváteční, 1 oblek všední, 4košile, 3a1/2q, mimo to v potravinách přístupní náležící v 1 – 3 bochnících chleba, o svátcích koláče, vánočky, buchty apod.
Mzdy děveček bývají na hotovosti: 1.200 – 2.000Kč. Přídavky jsou ještě četnější než u čeledína; punčochy, botky, oblek sváteční, oblek všední, zástěry, šátky, obilí jako u čeledína, pak záhon brambor. Tíživým jeví se zdejšímu rolnictvu poplatky na starobní a nemocenské pojištění, čítající od jednoho čeledína ročně od 400,-Kč do 500,-Kč.
Ve žních mají zjednaní nádeníci za práci denně 14 – 20Kč mimo stravy, svačiny a kusu chleba k večeři. Mzda zedníka činí za 1h práce3,50Kč. Nádeníci a přidavači mají za hodinu 2,50Kč.
. . . . . V přítomné době z obilovin pěstuje se nejvíce žito. Vymílá se na mouku výražku a chlebovou. Pšenice se pěstuje skoro jen pro vlastní potřebu. Pšeničné otruby míchané na jaře s mladými rozsekanými kopřivami jsou výborným krmivem pro housátka. Spařené otruby se též dávají koním. Ječmene se pěstuje též málo. Po žitě se nejvíce pěstuje oves. Třetí z plodin pro tento kraj jsou brambory. Slouří za potravu lidem i dobytku hovězímu, vepřovému i drůbeži.
Z pícnin se pěstuje jetel červený, dvousečný, trochu i jetele žlutého či skaláku jednosečného. Na semeno se ve zdejší obci nechává červený jetel již z první seče, neb je zde hodně čmeláků v okolních stráních. Pro vlastní potřebu se pěstuje mák, zelí a krmná řepa. Pěstování vodnice hospodáři většinou zanechali. Pro dobytek se sejí směsky vikve s ovšem nebo žitem. Hrachu se pěstuje málo, Len se nepěstuje.
Není-li dostatek píce, snášejí ženy a dívky z lesa a podobných míst trávu v nůších domů. Práce je to namáhavá a pomalá. Přebytek mléka se zužitkuje jako sýr a máslo. Tu a tam i letní hosté kupují čerstvé mléko. Chudší lidi a tu a tam i některý z hospodářů chová 1 až 2 kozy. Chov ovcí ve zdejší obci úplně zanikl. Za to se chová hojně vepřů, přebytek masa se prodává na trzích v Milevsku, nebo řezníkům. Maso vepřové se pojídá nejvíce v zimě a to jako uzené. Chov králíků je posud nepatrný.
Z ptactva se hojně pěstují husy. Husy se podškubávají, často až třikrát a pak většinou prodávají na trhu, neb překupníkům. Méně se chová kachen. Hojným je chov slepic a to nejvíce pro vejce. Chov kuřat sleduje hlavně cíl, povstalé ztráty jimi nahradit. Kuřata-kohoutci

se odprodávají hokynářům. Chovu slepic jsou na závadu lišky. Letošního léta zakously lišky u samé obce Vůsí přes 30 slepic. Kuřatům, housatům a ličkám (kachňatům) první čas také škodí vrány a draví ptáci. Poměrně nepatrný je chov krůt. Chov včel není na té výši, jak ve zdejší na lesy bohaté krajině by býti mohl. Vadí mu mimo několika nepříznivých let hlavně lakota a nevědomost okolních a zdejších včelařů, skoro vesměs neorganizovaných, již sice umějí včelám med odebrati, už ale nechtějí pochopit, že ve špatném roce nutno nedostatek medu včelám nahradit cukrem.
Ryby v rybníku ve Vůsí se nechovají. V Hrejkovickém potoku bývalo dřív hodně raků. Užíváním strojeného hnojiva a několika povodněmi, jež břehy potoka na samou skálu vymlely, raci skoro vyhynuli.
V roce 1859 se uvádí, že k osadě Červená patří vesnice Vůsí, Květov, Kučeř, Jetětice a část Červené na levém břehu Vltavy. Vůsí mělo tehdy 205 katolíků a 6 židů ve dvaceti číslech. K vesnici této patří samoty na Pazderné zvaný.
Květov čítal 378 katolíků, 13 židů ve 38 domech. Patří v té době k němu soukromý mlýn a knížecí dvůr. Samota Na Hamrech (skládá se ze tří čísel domovních). Pak patří k vesnici hájnice Na Křížkách, zámeček lovecký Tyrolský dům.
Kučeř měla 48 čísel, 572 katolíků, 13židů. Patří k ní samoty: Mlýn,Vlkovina,Kloboučník, Moravec, Bohuslavina,u Franťáků, hajnice na silnici ke Květovu.
Jetětice - čítaly 21 čísel, 273 katolíky. V roce 1857 utrpěla požárem. V roce 1859 se mnoho lidí odstěhovalo do Uher, po půl roce se však vrátili co žebráci.
V roce 1859 příjmy učitele v Červené byly tyto: školní služba251zl.20 krejcarů. Z kostelní pokladny 6 zlatých. Přídavek ke služebnému 3zl, 0,4krejcarů. Úrok z desátkových výkupů 19zl. Úhrnem: 279zl. 64kr. Od obcí dostal učitel 7 sáhů polen měkkého dříví, z kostelního lesa 3 sáhy dříví. Od patronátu mimo to dostával mimořádně 60 kusů odřezků(Scheithole) a 3 špalky – kůly. Do školy chodili tehdy 193 žáci.
23. června 1861 nadělala vichřice v zádušním lese mnoho škod. Na 119 stromů vyvráceno.
. . . . . Za války v r. 1866 přišli Prusové i do Červené. Na faře bylo ubytováno 7 důstojníků a 14 vojínů.Roku 1874 byl červenský kostel vykraden, byly ukradeny svícny, kalichy a cenná roucha. Za světové války odebrány z kostela červenského 2 zvony.
V roce 1913 vznikl spor mezi farou a rolníky – Františkem Vlnou z Vůsí č.1 a Janem Kofroněm rolníkem tamtéž č.p.7. První tvrdil že kříž a duby u silnice zasadili a postavili jeho předkové, druhému patří pozemek. Spor se vlekl do r. 1915, Jan Kofroň koupil nový kříž, ale nezavázal se k dalšímu jeho udržování. . . . . .
U obuvníka, v domku č.17 ve Vůsí bývala dříve hospoda. Krčmář se jmenoval Čuřín. Občané z Kučeře – Matoušové, Šandové a Klíma při cestě z kostela udrželi se někdy od neděle do čtvrtka. Hospoda zanikla r.1878. Koncesi obdržel pan Šanda. Byl však marnotratný, až o hospodu přišel. . . . . .V roce 1898 uhodil blesk do chléva p. Vlny v č.1 a zabil mu vola. Téhož roku zapálil blesk i stodolu v č. 23. Rok na to vznítila se opět stodola č. p.1 a to právě v neděli, kdy lidi dleli v kostele. Šestileté děvčátko běželo do kostela, by oznámilo požár. 1882 hořelo v čísle 12. Josefa Rozhoňová, manželka tehdejšího domkáře, ze zlosti, že ji muž nekoupil nových botek, po hádce, kdy muž její odešel do lesa, zapálila svůj domek. Byla 11 měsíců ve vyšetřování, načež propuštěna. . . . . .

Každý kronikář přistupuje k zápisům po svém. Do rukou se mi dostal přepis kroniky z obce Vůsí se zajímavými i humornými postřehy. V listopadových zvíkovských novinách se snad ještě společně zamyslíme i pousmějeme.

Helena Žydková Smolková

Helena Žydková Smolková

Jiřička obecná- pták roku 2020

Jiřičky dorůstají přibližně 13 cm (rozpětí křídel kolem 28 cm) a váží okolo pouhých 18 g.

Spousta pozorovatelů si je plete s vlaštovkami, tak jen pro informaci: jiřičky na rozdíl od vlaštovek nemají tolik výrazný modrý nádech a úplně postrádají oranžovočervenou barvu. Také ocas nemají tolik vykrojený.
U nás se do září vyskytuje 650 tisíc až 1,3 milionu, přičemž následně všechny odlétají zazimovat do Afriky.

Jsou hmyzožravci, kteří svou potravu chytají nejčastěji zhruba 20 m nad zemí, ne dál než 450 m od svého hnízda a využívají přitom neuvěřitelnou rychlost 75 km/h, čímž eliminují celou řadu predátorů kromě například ostříže či sokola, kteří je s oblibou chytají.

Odstraňování hnízd, kterého se lidé především kvůli hromadícímu se trusu dopouštějí, je od roku 2004 v ČR zakázáno. Přitom vždy stačí pod hnízdo uložit kus prkna/plechu a jiřičky se vám odvděčí vychytáváním much. V případě, že se stanete svědky shazování hnízd nebo instalace bodců pořiďte fotodokumentaci a okamžitě volejte Českou inspekci životního prostředí (www.cizp.cz). Na bezohledné jedince pamatuje zákon pokutami do výše 100 000 Kč pro fyzické osoby a až 2 miliony pro firmy.

Petra Kálalová & Aaronek

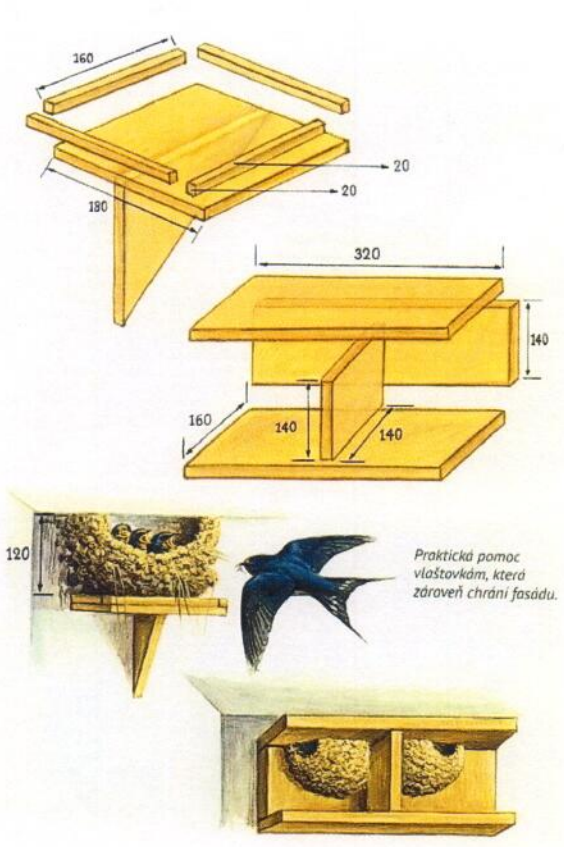

Pokud se chcete dozvědět víc:
https://www.zelenadomacnost.com/blog/index.php/2020/04/16/vlastovky-a-jiricky-nejcastejsi-otazky-a-odpovedi-ohledne-hnizdeni-na-lidskych-objektech/

Svěží jarní kulinářská inspirace – dle Kluků v akci

Hráškový krém se slaninou a brusinkami

4 porce

100 g šalotky (cibule)
2 stroužky česneku
50 g másla
250 g hrášku
100 g brambor
100 ml smetany
600 ml zeleninového vývaru
citronová kůra a šťáva

na vložku

50 g anglické slaniny
20 g cukrového hrášku (lusky)
50 g sušených brusinek
řeřicha na ozdobu

Šalotku a česnek nakrájíme najemno a zarestujeme na másle dosklovata. Přidáme brambory nakrájené na kostičky. Zalijeme vývarem a vaříme, dokud brambory nezměknou (cca 10 min). Po uvaření brambor přidáme hrášek a zalijeme smetanou. Polévku rozmixujeme tyčovým mixérem dohladka. Zakápneme citronovou šťávou, nastrouháme citronovou kůru a osolíme. Polévku dále nevaříme.

Slaninu nakrájíme na nudličky, orestujeme dokřupava, přidáme sušené brusinky a nakrájené lusky cukrového hrášku.

Jarní kuřátko s nádivkou, kedlubnové zelí, špenátové krupicové noky

4 porce

2 baby kuřátka

na nádivku

4 rohlíky
2 lžíce sekaných bylinek (tymián, libeček, oregano, majoránka apod.)
sůl, pepř
60 ml mléka
2 vejce

kedlubnové zelí

4 velké oloupané kedlubny
1 velká šalotka (cibule)
50 ml octa
1 lžička kmínu

50 g cukru
olej na orestování šalotky

špenátové krupicové noky

100 g krupice
400 ml mléka
30 g čerstvého baby špenátu
2 vejce
sůl, pepř

Kuřátko osolíme i zevnitř a okmínujeme. Rohlíky nakrájíme na kostičky a zalijeme studeným mlékem. Bylinky nasekáme nadrobno. Osolíme, opepříme. Oddělíme žloutek od bílku. Žloutek přidáme ke směsi a z bílků vyšleháme tuhý sníh. Sníh přimícháme do směsi. Hotovou nádivkou naplníme baby kuřátko. Vložíme do misky a na kuřátko poklademe máslo. Kuřátko pečeme na 160 °C cca 50 minut. Další misku vytřeme máslem a vložíme do ní zbytek nádivky. Pečeme na 160 °C asi 30 minut.

Na pánvi si rozpálíme olej, přidáme kmín a šalotku a necháme zesklovatět. Přidáme cukr a ocet. Dále vlijeme trochu vody a šalotku krátce povaříme. Kedlubnu nakrájíme na nudličky a přidáme do připraveného základu.

Špenát rozmixujeme ve studeném mléce. Směs vlijeme do hrnce, přivedeme k varu a vsypeme krupici. Mícháme do zhoustnutí. Vzniklou kaši necháme vychladit a poté přidáme vejce. Z těsta tvarujeme noky, které vkládáme do vroucí vody. Vaříme, dokud noky nevyplavou, cca 4 minuty. Uvařené noky scedíme a vložíme do pánve s rozpuštěným máslem a krátce zarestujeme.

Citronový řez s borůvkami

korpus

210 g hladké mouky
330 g krupicového cukru
170 g oleje
120 g plnotučného mléka
120 g zakysané smetany
2 vejce (M)
1 prášek do pečiva (12 g)
4 g soli
2 citróny kůra i šťáva (60 g)
200 g mražených borůvek

poleva

400 g zakysané smetany
50 g krupicového cukru

na dokončení

200 g čerstvých borůvek

Na korpus si v míse smícháme suché ingredience. K nim přidáme vlhké suroviny a promícháme. Pozor, hlavně nesmíte těsto přepracovat! Vznikne nám klasické lité těsto. Mražené borůvky obalíme ve lžíci mouky a přidáme je do těsta. Těsto nalijeme do hlubokého pekáče, vystlaného pečicím papírem. Pečeme 25 – 30 minut na 175 °C.

Na polevu smícháme cukr se zakysanou smetanou. Polevou potřeme ještě horký, z trouby vytažený koláč, necháme vychladnout a ozdobíme čerstvými borůvkami a mikro bylinkami.